

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра судочинства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВИХ
КОНФЛІКТІВ**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 28 серня 2024р.

м. Івано-Франківськ - 2024

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Альтернативні способи врегулювання правових конфліктів
Викладач (-і)	Микитин Юрій Іванович, доц., к.ю.н., Заслужений юрист України доцент кафедри кримінального права, заступник директора навчально-наукового юридичного інституту
Контактний телефон викладача	Микитин Юрій Іванович (0342) 596178
Е-mail викладача	Микитин Юрій Іванович yurii.mykytyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку та розкладу занять на кафедрі. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, перевірка виконаних індивідуальних науково-дослідних, творчих завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є альтернативні способи врегулювання правових конфліктів, їхнє нормативно-правове регулювання, види, механізми застосування, а також науково-теоретичні дослідження у цій сфері.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Альтернативні способи врегулювання правових конфліктів: загальна частина. 2. Альтернативні способи врегулювання правових конфліктів: особлива частина. <p>Навчальна дисципліна «Альтернативні способи врегулювання правових конфліктів: загальна частина» є теоретичною основою для забезпечення набуття слухачами навчального курсу інтегрованих, поглиблених та системно упорядкованих знань щодо новітніх підходів до врегулювання правових конфліктів як гарантії захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі права виступають Кримінальний процесуальний кодекс України, Цивільний процесуальний кодекс України, Господарський процесуальний кодекс України, Кодекс адміністративного судочинства України та багато інших законів і підзаконних актів.</p> <p>Законодавство України у сфері альтернативних способів врегулювання правових конфліктів має динамічний характер розвитку, що впливає на зміст та структуру процесуальних галузей права. Треба відзначити, що за період української незалежності було значну кількість законів та підзаконних актів, якими частково урегульовано процесуальні відносини, пов'язані з вирішенням правових конфліктів.</p> <p>Юридична освіта в Україні спрямована на підготовку фахівців, компетентності яких включають здатність застосовувати нормативно-правові акти в різноманітних юридичних ситуаціях, і, зокрема, вирішувати спори в ході судового розгляду. Між тим у розвинутих країнах дедалі більшого значення набуває альтернативне вирішення спорів.</p> <p>Окреслене коло питань є важливим для засвоєння та набуття теоретичних знань і практичних навичок аспірантів, що навчаються за спеціальністю «Право».</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> викладання дисципліни «Альтернативні способи врегулювання правових конфліктів» є ознайомлення аспірантів юридичного профілю з теорією, нормативною базою та практикою альтернативних способів врегулювання правових конфліктів у науковій і практичній діяльності та компетентностей для їхнього кваліфікованого</p>	

застосування.

Основними цілями вивчення дисципліни «Альтернативні способи врегулювання правових конфліктів» є формування у аспірантів правового світогляду та мислення, оволодіння аспірантами сучасними знаннями з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у сфері альтернативних способів врегулювання правових конфліктів, отримання необхідного обсягу теоретичних правових знань, набуття практичних навиків правозастосування, ознайомлення аспірантів з теоретичними положеннями та практикою застосування національних та міжнародних норм, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів правовідносин у даній сфері.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного та критичного мислення про альтернативні способи врегулювання правових конфліктів.

Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Здатність самостійного визначення, організації та проведення наукових досліджень у сфері вирішення актуальних проблем альтернативних способів врегулювання правових конфліктів, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Здатність застосування методології та методики дослідницької роботи для створення нових системо утворюючих знань.

Здатність до поєднання освіти з наукою та практикою шляхом знаходження інноваційних складових у науковій та освітянській діяльності.

Здатність використання академічної української та іноземної мов у професійній діяльності та дослідженнях альтернативних способів врегулювання правових конфліктів.

Фахові компетентності:

Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері альтернативних способів врегулювання правових конфліктів та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.

Здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти, що регулюють альтернативні способи врегулювання правових конфліктів, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.

Здатність демонструвати знання інституційних та функціональних характеристик права, доктрини верховенства права, здатність тлумачити та застосовувати норми права, аналізувати світоглядно-методологічні підходи до пізнання державно-правових явищ.

Здатність демонструвати знання базових засад, сучасного стану, тенденцій розвитку наукових досягнень у сфері приватного права та альтернативних способів врегулювання правових конфліктів.

Здатність визначати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень, пов'язаних з альтернативними способами врегулювання правових конфліктів, досягати наукових результатів, що створюють нові знання.

Здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми альтернативних способів врегулювання правових конфліктів державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

Застосовувати наукові знання термінології, основні закономірності юридичного мислення та пізнання, формулювати поняття і категорії, класифікувати та узагальнювати основні

види альтернативних способів врегулювання правових конфліктів.
 Планувати наукові дослідження, розробляти наукові проекти, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень.
 Застосовувати сучасні методи викладання у вищій школі та впроваджувати інноваційні технології у викладацькій практиці.
 Розуміти загальні принципи та методи правових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних наукових дослідженнях в юридичній та у викладацькій практиках.
 Розробляти пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства на основі проведеного дослідження.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
4	081 Право	2	вибірковий

Тематика курсу

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль I. Альтернативні способів врегулювання правових конфліктів: загальна частина

Тема № 1. Історичні витоки альтернативних способів врегулювання правових конфліктів	2	-	6
Тема № 2. Поняття, ознаки та особливості альтернативних способів врегулювання правових конфліктів	2	2	6
Тема № 3. Основні види альтернативних способів врегулювання правових конфліктів	2	2	6
Тема № 4. Медіація як альтернативний спосіб врегулювання правових конфліктів	2	-	6
Тема № 5. Онлайн врегулювання правових конфліктів	2	-	6

Модуль II. Альтернативні способів врегулювання правових конфліктів: особлива частина

Тема № 6. Європейські та міжнародні стандарти альтернативних способів врегулювання правових конфліктів	2	2	6
Тема № 7. Досвід застосування альтернативних способів врегулювання правових конфліктів у країнах Європейського Союзу та США	2	-	6
Тема № 8. Особливості альтернативних способів врегулювання правових конфліктів за процесуальними галузями в Україні	2	-	6
Тема № 9. Особливості альтернативних способів врегулювання правових конфліктів за сферами професійної юридичної діяльності в Україні	2	2	6
Тема № 10. Основні проблеми і шляхи вдосконалення нормативного регулювання альтернативних способів	2	2	6

врегулювання правових конфліктів				
		ЗАГ.:	20	10
				60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни базується на нормативних приписах, викладених в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», схваленому в новій редакції Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол № 1 від 28.01.2020 р. – https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/08/polozhennya2020_org_os_proc.pdf .			
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання здобувачами <u>трьох</u> письмових індивідуальних науково-дослідних завдань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка презентації до однієї з тем навчальної дисципліни (вибір здійснюється спільно викладачем та здобувачем). Максимальна оцінка – 10 балів. 2. Реферування наукових публікацій та узагальнений аналіз результатів наукових досліджень одного з видатних українських науковців у сфері виконання покарань (вибір здійснюється спільно викладачем та здобувачем). Максимальна оцінка – 10 балів. 3. Формування розширеної бібліографії (не менше 20 вітчизняних та іноземних джерел) за одною з тем навчальної дисципліни. Максимальна оцінка – 5 балів. <p>Максимальний бал за письмові семестрові роботи становить 25 балів.</p>			
Семінарські заняття	<p>Поточний контроль знань на семінарських заняттях передбачає усне опитування для з'ясування розуміння здобувачами відповідної теми і розв'язання практичних завдань до теми. Результати усної відповіді здобувача оцінюються від 1 до 5 балів.</p> <p>Навчальним планом на дисципліну відведено 10 год. семінарських занять (5 занять). Максимальний бал за семінарські заняття – 5×5=25 балів.</p>			
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни (семестрового екзамену), якщо він виконав усі види робіт, передбачені силабусом, та набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 25 балів.			
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – екзамен – проводиться в усній формі та передбачає усне опитування-співбесіду зі здобувачем на предмет з'ясування опанування ним предмету навчальної дисципліни, системності набутих ним компетентностей. Екзаменаційний білет включає 5 питань по 10 балів кожне.</p> <p>Максимальний бал за екзамен – 50 балів.</p>			
7. Політика навчальної дисципліни				
<p><u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами обов'язкових декількох видів письмових робіт, про</p>				

які йшлося в попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проєктами не допустимо порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття з дисципліни. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини на семінарських заняттях, він/вона презентує виконані завдання викладачу під час консультацій. Письмові роботи направляються викладачу на електронну пошту.

8. Рекомендована література

1. Вступ до альтернативного вирішення спорів : навч. посіб. / Г. В. Анікіна, Ю. В. Білоусов, Н. Л. Бондаренко-Зелінська [та ін.] ; під ред. У. Хелльманна, Н. Л. Бондаренко-Зелінської. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. 234 с.
2. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський, Ю. Микитин [та ін.]; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса: Екологія, 2019. 456 с. : іл.
3. Давыденко Д. Л. Примирительные процедуры в европейской правовой традиции. Москва : Инфотропик Медиа, 2013. 232 с.
4. Микитин Ю. І. Історичний розвиток примирення и посередництва в джерелах права, що діяли на українських землях у XVI-XIX століттях. *Актуальні проблеми вдосконалення законодавства України*. 2009. № 21. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/apvchzu/2009_21/.
5. Микитин Ю. І. Відновне правосуддя у кримінальному процесі: міжнародний досвід та перспективи розвитку в Україні: дис. ...канд. юрид. наук. Київ, 2010. 198 с.
6. Kyselova T. Professional Peacemakers In Ukraine: Mediators And Dialogue Facilitators Before And After 2014. *Kyiv Mohyla Law And Politics Journal*. 2018. № 3. С. 117-136.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються здобувачу в електронній формі до початку семестру.

Викладач _____ доц. Ю.І. МИКИТИН